

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, a Bíráló Bizottság javaslatára,

CITROM-DÍJAT ad

a Budapest V. kerület, Hercegprímás u. 5. részére

az értékes épületnek a hasznosítása ürügyén történt bontásáért

Tipikus példája annak, hogy a sok bába között elvész a gyermek: egy épületet lebontottak a pesti belváros kellős közepén, a Szent István Bazilikától egy sarokra, hogy helyére szállodát építsenek. A lebontott épület Pollack Mihály tervei alapján 1836-ban épült, 1870 körül koraeklektikus stílusban átalakították, majd 1988-ban helyreállították. Sem a világörökségi zóna, a műemléki jelentőségű terület, sem a szomszéd műemlék ház miatti műemléki környezet, sem a kerületi utcakepi védelem, sőt az V. kerület szabályozási terve sem volt elegendő az épület életben tartásához.

Esetünkben a hazai épített örökség és az „ingatlanfejlesztés” építéshatóság által is felügyelt viszonyának szinte összes betegsége diagnosztizálható. A korábban megtartandónak tervezett első traktusból csak a megtámasztott homlokzatot őrizték egy darabig, mint egy Patyomkin falat, ami mögött felépülhetett a tekintélyes méretű új szálloda szerkezete, majd az eredeti homlokzatot is eltüntették, mivel - természetesen szakértői véleménnyel alátámasztva - közben életveszélyessé vált. ***Az előkészítés időszakában elmaradt anyag és szerkezeti diagnosztikai vizsgálatok megállapíthaták volna, hogy a többszörös át- és ráépítést megélt műemlék milyen mértékű beavatkozást tesz lehetővé.***

Ezután megkezdődött a lebontott épület homlokzatának újjáépítése, „természetesen” vasbetonból, hiszen olcsóbb az eredetivel elvileg azonos geometriai méretekkel való rekonstrukció a különösebb szakértelmet nem kívánó beton, vagy műanyaghab alkalmazásával, mint az élőmunka-igényes hagyományos anyagokkal.

Az örökségvédelem terén nemrégiben bekövetkezett változások hatására, vagy ellenére a hasonló esetek azt a kialakuló közvélekedést erősítik, hogy a megszűnt Kulturális Örökségvédelmi Hivatal hiányában nincs már „akadékoskodó” hivatalnok, megkönnyítették és egyszerűsítették a befektetők dolgát: csak életveszélyesnek kell nyilvánítani valamit, és az életveszély előzetes engedély nélkül is elhárítható, azaz le lehet bontani az új épület helyét elfoglaló régit, és így a hasznos szintterület akár meg is duplázható.

A Citrom-díj adományozásával fel kívánjuk hívni a hazai közvélemény figyelmét az értékek pusztulására, amikor jogszabályokra való hivatkozással tűnik el egy épület a többszörös védettség ellenére a Világörökségi területéről.

Az épület helyreállítása helyett a hasznosítás ürügyén történt, és az életveszélyre hivatkozó bontásért az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a Budapest, Hercegprímás utca 5. számú épületet Citrom-díjban részesíti.